

Skolering for nominasjonskomiteer

Nominasjonskomiteer skal finne mennesker som er villig til å gjøre en ekstra innsats for SV som folkevalgte. Denne skoleringen er for dere som sitter i nominasjonskomiteer i partiet.

I denne skoleringen skal vi se på hvordan komitéen kan gå frem for å sette sammen de beste lagene, finne folk og sørge for at partimedlemmene føler seg inkludert og hørt i prosessen.

Nominasjon

Det er viktig å huske at ingen av SVs lokallag er like. De varierer i geografi, antall medlemmer, hvor aktivt laget er og i hvor stor oppslutning man har i kommunen. Det betyr at ingen nominasjonsprosesser blir like. Noe i denne skoleringen vil derfor oppleves som irrelevant for noen, og for detaljert for andre. Poenget er likevel at komitéen plukker med seg det viktigste. Nemlig hvordan komitéen kan sikre en åpen prosess og forsøke å finne kandidater til listen.

Vi skal se på:

1. Hvordan finne kandidater
2. Hvordan involvere medlemmene og lokallaget
3. Hvordan legge opp prosessen
4. Hvordan gjennomføre nominasjonsmøte
5. Formelle krav til listen

Kom i gang

Det er viktig å være ute i god tid med nominasjonsprosessen. **Fristen for å levere listeforslag er 31. mars i valgåret.** Starter man listearbeidet i januar i valgåret har man dårlig tid. Lokallaget bør minst ett år før valget sette ned en nominasjonskomite som får ansvaret for å følge opp nominasjonsarbeidet. Dette må gjøres på årsmøtet året før valget, eventuelt på et allmøte hvor alle medlemmer er innkalt.

Medlemmene som skal sitte i nominasjonskomiteen må være helt sikre på at de selv ikke ønsker å stå på høyt på listen. Skulle det likevel dukke opp situasjoner hvor et medlem i komiteen blir aktuell til å stå på listen er det viktig at dette medlemmet trekker seg fra komiteen umiddelbart og at lokallaget supplerer inn en ny person.

1. Hvordan finne kandidater

Det første dere må gjøre er å sørge for at dere har tilgang til medlemsregisteret vårt. Lokallagsleder eller fylkessekretær kan være behjelpelig med å gi komitelederen tilgangen man trenger for å se hele medlemslisten til lokallaget og finne kontakinformasjon.

Kom raskt i gang med å kartlegge mulige kandidater. I arbeidet med å finne kandidater bør man:

- Få tilgang til medlemsregisteret (Hypersys)
- Kartlegge om sittende representanter fra sist valg ønsker renominasjon.
- Be styret ta en runde og spille inn mulige kandidater som bør følges opp fram mot nominasjonsfristen.

- Gå igjennom valglisten fra sist valg. Alle som sto på valg sist, bør kontaktes på ny. Om dere mangler toppkandidater, kanskje dere finner noen nye her?
- Se på valglister fra tidligere valg. Ofte kan folk som har stått på liste for SV lengre tilbake i tid være villige til å stille opp igjen. På [denne siden](#) kan dere finne lister fra kommunevalgene i 2015 og 2019.
- Ta kontakt med alle medlemmene. Dere skal ikke bare finne toppkandidater. Det er positivt med en lang liste med mange ulike mennesker.
- Ta kontakt med lag og organisasjoner i lokalmiljøet. Særlig fagforeninger kan kjenne til engasjerte folk som sympatiserer med SV.
- Bruk Facebook. Skriv at dere ser etter kandidater og at folk kan kontakte lokallaget med tips. Dere kan også vurdere å legge ut slike forespørsler i typiske nabolags- eller lokalsamfunnsgrupper.
- Søke hjelp fra fylket og SV sentralt

Dersom arbeidet med å finne kandidater viser seg å være vanskelig er det viktig at laget tidlig tar kontakt med partikontoret og fylkeslaget. Lokallagslederen og komitélederen har et særlig ansvar for å informere fylkeslaget og SV sentralt om situasjonen i listearbeidet, og tidlig nok be om hjelp dersom det trengs. Både fylket og partikontoret setter av ressurser for å sikre lokale valglister, men dersom de skal ha mulighet til å bidra effektivt må de kobles på så tidlig som mulig.

Hva kan fylket og SV sentralt hjelpe til med?

- Ringe folk som trenger en ekstra oppmuntring for å ta gjenvalg, eller hjelpe til med å overbevise nye kandidater.
- Være med å arrangere åpne møter.
- Bidra med mindre pengebeløp dersom dere mangler midler til å gjennomføre nominasjonsarbeidet.
- Finne gamle valglister.
- Lage annonser dere kan bruke i sosiale medier, og evt. bistand til sponning av disse i sosiale medier.

Hvem skal stå på listen?

Det er viktig at nominasjonskomiteen har et bevisst forhold til hvem som skal representere SV i kommunestyret, og at listen i sin helhet speiler lokallaget og innbyggerne i kommunen på best mulig måte.

Så vet vi at for mange lokallag ligger arbeidet i å finne aktuelle kandidater, og det er ikke alle som har «luksusen» det er i å skulle velge mellom eller å prioritere hvem som skal få stå på listen. Står valget mellom manglende bredde på listen eller ikke liste i det hele tatt, må lokallaget uansett prioritere å stille liset. Så får man heller bruke neste periode på å jobbe med mer mangfold i lokallaget.

I SV har vi tradisjon for at mann og kvinne står på annenhver plass på listene, for å sikre god kjønnsbalanse. SV har også som uttalt mål å jobbe for et større mangfold i bakgrunn blant våre medlemmer, folkevalgte og tillitsvalgte. Landsstyret oppfordrer partiets fylkes- og lokallag til å jobbe systematisk med å nominere flere personer med etnisk minoritetsbakgrunn, fagarbeidere og arbeiderklasseyrker på sikre plasser ved lokal- og fylkestingsvalget 2023.

Her er en liste over andre kriterier nominasjonskomiteen kan vektlegge når de skal jobbe for et best mulig lag på listen:

- Arbeidskapasitet
- Kjennskap til kommunen og saker som er viktige for innbyggerne
- Motivasjon og tid til å skjøtte vervet som folkevalgt (fast, vara, komite, andre råd/utvalg)
- Sosial- og yrkesmessig bakgrunn
- Politisk og faglig bredde
- Er kandidaten kjent blant innbyggerne i kommunen
- Alder
- Minoritetsbakgrunn, herunder personer med ulik etnisitet, religion, livssyn, funksjonsvariasjon og seksuell orientering
- Geografi
- God på media
- Forpliktelse om å være aktiv i valgkampen og i lokallaget

Forhåndskumulering

Forhåndskumulering er et nyttig verktøy for lokallaget for å sørge for at det er de som er mest motiverte og som nominasjonsmøtet har bestemt skal stå på topp er de samme som blir valgt inn.

På valglisten er det mulig å forhåndskumulere en eller flere kandidater. Disse kandidatene får et stemmetillegg som gjør det mer sannsynlig at disse blir valgt inn. Selv om det er vanlig å forhåndskumulere er det ingen krav om det.

Det er vanlig at nominasjonskomiteen innstiller på hvem som skal forhåndskumuleres. Dette kan nominasjonsmøtet endre på om de ønsker det.

Forhåndskumulerte kandidater skal stå øverst på listen med **uthevet fet skrift**.

Avhengig av antall kommunestyremedlemmer kan man forhåndskumulere følgende antall kandidater:

- 11-23 medlemmer: inntil 4 kumulerte
- 25-53 medlemmer: inntil 6 kumulerte
- 55 medlemmer eller flere: inntil 10 kumulerte

2. Hvordan involvere medlemmene og lokallaget

Det er viktig at medlemmene i laget blir involvert og engasjert i nominasjonsprosessen.

- Alle medlemmene må få beskjed om hvordan nominasjonsprosessen er lagt opp, og hvordan de kan gå fram for å vise interesse for å stille til valg eller foreslå kandidater.
- Dere kan både ringe medlemmer, sende ut en e-post hvor dere ber om tilbakemeldinger og/eller lage et anonymt spørreskjema.
- Større lokallag har ofte en praksis for at nominasjonskomiteen først kommer med et utkast på en liste som medlemmer kan gi tilbakemeldinger på før komiteen deretter lager en endelig innstilling.

- Det er ikke noe krav om at man må være SV-medlem for å stå på listen, men dere bør ha som mål å finne folk som har lyst til å sitte i kommunestyret, og bruke tid på å motivere disse. Alle som takker ja til å stå på listen skal spørres om medlemskap om de ikke allerede er medlem.
- Sørg for at SU blir involvert i nominasjonsprosessen dersom de har lokallag eller medlemmer i kommunen og at de får sentrale plasser på listen. Dersom SU har et lokallag i kommunen, bør de ha en plass i nominasjonskomiteen.

Partiet har hatt en stor medlemsvekst siden sist lokalvalg. Her vil det være mange ressurser, men som ikke nødvendigvis hverken kjenner til hvordan nominasjonsprosesser fungerer eller hvilke oppgaver og forventinger som ligger i rollen som folkevalgt. Pass på at disse medlemmene både involveres i medlemsdemokratiet, men også har mulighetene til å stille spørsmål om hva det innebærer å stille på liste.

3. Hvordan legge opp prosessen

Slik kan en nominasjonsprosess se ut

- Nominasjonskomiteen velges på årsmøtet eller et medlemsmøte
- Møte i nominasjonskomiteen hvor dere avklarer arbeidsform og forventninger til arbeidet.
- Frist for de som er innvalgte og vararepresentanter til å svare på om de ønsker gjenvalg.
- Frist for resten av de som sto på liste sist gang til å svare på om de ønsker å stå på liste igjen.
- Send ut spørsmål til alle medlemmer om de har forslag til kandidater eller om de selv ønsker å stå på listen.
- Frist for å fremme forslag til nominasjonskomiteen. Forslag etter denne datoen trenger ikke å bli avvist, men det bør kommuniseres at det kan bli vanskeligere å vinne frem.
- Eventuelt: Utkast til liste sendes på høring til medlemmene
- Eventuelt: Frist for tilbakemeldinger på førsteutkastet til liste
- Frist for å sende ut innstillingen og innkallingen til nominasjonsmøtet
- Nominasjonsmøtet avholdes

Intervju

Når dere har kandidater inne på intervju i komiteen er det lurt at dere har blitt enige om en mal for hvilke spørsmål dere skal igjennom. Under finner dere et eksempel på slike spørsmål. Det er fint om dere varslar kandidatene i forkant om hvordan intervjuet skal være og ikke minst hvor lang tid dere har tenkt å bruke.

1. Hvem er du? Kan du si noe om din erfaringsbakgrunn?

- Organisasjons- og frivillighetserfaring – generelt, i lokalsamfunnet og eventuelt i SV
- Profesjonell- og yrkeserfaring
- Politisk erfaring
- Nettverk

Hva har du lært av dette som kan gi relevans for valgkamp og politisk posisjon for SV?

2. Engasjement

- Hvilke saker brenner du for?
- Hvordan har dette engasjementet kommet til uttrykk til nå?
- Er det saker i lokalsamfunnet og kommunen du er spesielt opptatt av?

3. Politisk orientering

- Gi noen generelle refleksjoner om utfordringene og mulighetene i kommunen vår.
- Hvilke politiske saker ser du på som viktigst å få gjort noe med i kommunen vår?
- Hva er dine viktigste råd til hvordan SV bør legge opp valgkampen?

4. Aktivitet i valgkamp

- Hva kan være ditt mulige bidrag i en valgkamp?
- Hvordan kan det å ha med deg på lista være en styrke for SV ved neste valg?

Uenigheter i laget og i komiteen

I en nominasjonsprosess er det helt naturlig at man kan få flere kandidater til de samme plassene. Det er en styrke for partidemokratiet om man har flere personer som ønsker å stille opp og som har lyst til å bidra. Det kan kanskje være vanskelig å være uenige i komiteen, og det kan også bli diskusjoner i laget om hvem man for eksempel ønsker som toppkandidat, men det går helt fint dersom man klarer å holde en god tone.

For å sørge for mest mulig ryddige diskusjoner er det derfor viktig å huske på:

- Ingenting av det som blir sagt eller diskutert i komiteen skal formidles videre til kandidater eller medlemmer. Alle må kunne stole på hverandre. Sørg for at dere har avklart med hverandre i komiteen hvordan dere skal kommunisere og hvilke kjøreregler man skal ha.
- En forutsigbar og åpen prosess bidrar til at medlemmer og kandidater føler seg inkludert og ivaretatt. Gi informasjon om frister og overhold dem.
- Det er ingen automatikk i at man skal bli renominert om man tidligere har stått på en liste eller vært innvalgt. Men dersom komiteen finner nye kandidater må dette kommuniseres direkte med de som er innvalgt. Det mest ryddige er da å gi beskjed til de det gjelder før et listeforslag blir delt med resten av lokallaget.
- Unngå å bruke sterke personkarakteristikker i komiteen. Om dere diskuterer navn så fokuser på hvorfor du mener «din» kandidat bør få plassen, heller enn å snakke andre ned.
- Dersom dere ikke blir enige er det ikke farlig å komme med en delt innstilling hvor deler av komiteen peker på én kandidat, mens andre på en annen. Da blir det opp til lokallaget og nominasjonsmøtet å velge hvem av dem som får plassen.

Siden kandidatene til kommunestyret skal nomineres og velges på et lokalt partiprogram er det naturlig at dette vedtas før listeforslaget blir vedtatt. Dersom dette er en vanskelig rekkefølge må kandidatene i det minste få uttale seg om viktige saker i kommunen, og eventuelt reservere seg mot noen programposter. Dette er viktig for å unngå vanskelige diskusjoner og eventuelle brudd i avtaler med andre partier i perioden.

Forventningsavklaringer

Som nominasjonskomite er det viktig at dere forklarer de aktuelle kandidatene hva det innebærer å stå på liste for SV og være innvalgt i kommunestyret.

Under finner dere et forslag til punkter dere kan diskutere med kandidatene. Dette kan også gjøres mer formelt ved at lokallagstyret, eller årsmøtet i lokallaget, vedtar en liste som kandidatene må forholde seg til.

Det viktigste er likevel at kandidatene har kjennskap til hva jobben innebærer. I mange tilfeller kan det derfor være nok med en god samtale med en folkevalgt med erfaring som kan fortelle og svare på spørsmål. Fylkeslaget kan også være behjelpelig med å finne folkevalgte i andre kommuner som kan ta en slik prat dersom dere ønsker det.

Siden kandidatene til kommunestyret skal nomineres og velges på et partiprogram er det naturlig at dette vedtas før listeforslaget blir vedtatt. Dersom dette er en vanskelig rekkefølge må i det minste kandidatene få uttale seg om viktige saker i kommunen, og eventuelt reservere seg mot noen programposter. Dette er viktig for å unngå vanskelige diskusjoner og eventuelle brudd i avtaler med andre partier i perioden.

I SV betaler folkevalgte 10 % **partiskatt** av honoraret eller lønnen man får som folkevalgt. Det er særs viktig at kandidatene er informert i forkant om dette. Det betales ikke partiskatt av betaling for tapt arbeidsfortjeneste.

Toppkandidater (kumulerte)

- Delta i skoleringer som fylkeslaget og partiet sentralt arrangerer
- Sette seg inn i partiets hovedsaker og lokallagets program
- Sette seg inn i kommunestyrets arbeid gjennom samtale med kommunestyrerepresentantene
- Være forberedt på at valgkamp krever mye tid
- Skrive leserinnlegg og kontakte media fram mot valget
- Delta i debatter, valgkammøter og så på stand i valgkampen
- Være innforstått med hvor mye tid som må stilles til rådighet som folkevalgt

For resten av listen

- Sette seg inn i partiets hovedsaker og lokallagets program
- Stå på stand i valgkampen
- Bistå toppkandidatene i valgkampen dersom det trengs

4. Hvordan gjennomføre nominasjonsmøtet

Det er lokallaget, og ikke selve nominasjonskomiteen, som er ansvarlig for å gjennomføre nominasjonsmøtet. Likevel er det viktig at komiteen er klar over hva som skal og kan skje i løpet av møtet.

Kandidatene på listen velges på et nominasjonsmøte, som ofte kan kombineres med lokallagets årsmøte i valgåret. Kunngjøring av nominasjonsmøtet sendes medlemmene senest 30 dager før møtet. Nominasjonskomiteens innstilling sendes ut senest 14 dager før nominasjonsmøtet.

Dersom det dukker opp kandidater på selve nominasjonsmøtet er det viktig å behandle dette på en ryddig måte. Reglene for nominasjonsmøtet blir vedtatt i starten av møtet og kalles for forretningsorden. Den er det styret som foreslår. I den kan det for eksempel settes en frist for å melde inn kandidater som ikke er innstilt av den forberedende nominasjonskomiteen. Dette skaper både forutsigbarhet for innstilte kandidater, men også mulighet for delegatene til å bli kjent med kandidatene før voteringen. Forretningsordenen sier også noe om hvem som har stemmerett og hvordan avstemmingen gjennomføres. [I ressursbanken kan dere finne et forslag til hvordan den kan se ut.](#)

Fristen for å levere liste er 31. mars, men nominasjonsmøtet bør holdes i god tid før det. Da har man tid til å gjøre unna formalitetene som kreves når man skal levere, og finne erstattere om det er noen som likevel ikke ønsker å stå på listen.

5. Formelle krav til listen

Reglene for å kunne stille liste finner dere i [valgloven](#). De som har ansvar for nominasjon og listestilling i et lokallag **må** kjenne denne loven. Her kommer en oppsummering av de viktigste kravene og formalitetene man må oppfylle for å få godkjent en valgliste. Valgdirektoratet har mer informasjon om valgloven og kravene til lister på sine nettsider. Dere oppfordres også om å ta kontakt med kommunen for bistand med ferdigstilling av listen dersom dere er usikre.

Frist

Fristen for innlevering av listeforslaget er kl. 12.00, 31. mars i valgåret. Se kommunens annonsering for innleveringssted. Posten må være kommet fram, eller forslaget må være levert direkte innen fristen. Med dette menes at forslaget må være kommet fysisk fram. Det er partiets ansvar å påse at listeforslaget er kommet fram i tide.

Er listen klar i januar, så er det bare å levere. Det er ingen grunn til å vente til siste frist.

Hvis dere er usikre på noe tar dere kontakt med valgstyret i kommunen.

Antall

Listeforslaget skal være utfylt i rekkefølge med minimum **sju** kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde et antall kandidatnavn som tilsvarer det antall representanter som skal velges til kommunestyret, med et tillegg av inntil seks andre navn. Lister med mange kandidater gir rom for å vise fram et mangfold av folk med ulik bakgrunn, men det viktigste er altså å finne syv personer som er villige til å stå på valglisten.

Valgbarhet

Ikke alle har mulighet til å stå på valglistene i Norge. I kommunevalg er personer som oppfyller disse kravene valgbar:

- Alle som har stemmerett i et valg, er også valgbar. For å være valgbar i en bestemt kommune må en være innført i folkeregisteret i kommunen innen valgdagen.

- Personer som har ledende stillinger i administrasjonen er utelukket fra valg til kommunestyret.¹

De som har stemmerett i kommunevalg, er:

- De som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret.
- Er norsk statsborger.
- Er utenlandsk statsborger, men har vært folkeregistrert som boende i Norge de siste 3 årene.
- Er statsborger i et annet nordisk land, men har blitt folkeregistrert som boende i Norge innen 30. juni i valgåret.
- En og samme person kan bare stille til valg i én kommune, men det er mulig å stille til valg både i en kommune og til fylkestinget.

Krav til listeforslag

For at listen skal bli godkjent er det noen formaliteter som må være på plass:

- Valgdirektoratet har egne maler for listeforslag dere kan bruke. Det letter arbeidet for både dere og kommunen. Lokallag i SV kan bruke **malen** med «forenklet regelverk» siden vi allerede er et registrert politisk parti.
- Overskriften på listeforslaget skal være det samme som partinavnet: «SV – Sosialistisk Venstreparti». Angi også hvilket valg og kommunen det gjelder. Overskriften kan da lyde: «Forslag til valgliste for SV – Sosialistisk Venstreparti ved kommunestyrevalget 2023 i Kongsvinger».
- Sett opp en ryddig og punktvis liste over kandidatene som har sagt ja til å stille til valg for SV. Listen skal inneholde fornavn, etternavn og fødselsår. Det er valgfritt å sette opp bosted. Husk å markere kumulerte kandidater med **fet skrift**.
- Listeforslaget skal være **tosidig**. På baksiden skal forslaget signeres av to styremedlemmer. Styremedlemmene som signerer må oppgi fornavn, etternavn, fødselsdato, adresse og postnummer samt signatur.
- Baksiden må også inneholde navn på en tillitsvalgt for listen, med en vara. Siden SV allerede er et registrert politisk parti anses de to styremedlemmene som har signert for å være henholdsvis tillitsvalgt og varatillitsvalgt for listen. Disse forhandler med valgstyret i kommunen dersom det må gjøres endringer på listen i etterkant av innleveringen.

Når listen er levert tar valgstyret i kommunen kontakt med alle kandidatene og underretter om at de er satt opp på et listeforslag. Da vil kandidatene få muligheten til å kreve seg fritatt fra valg. Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget fordi vedkommende er utelukket fra valg eller blir fritatt får dere muligheten til å sette inn en ny kandidat.

---

¹ Fra valgloven § 3-3

Utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er:

- statsforvalteren og assisterende statsforvalter og
- den som i vedkommende kommune eller fylkeskommune er-kommunedirektør eller dennes stedfortreder, -kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå,
  - sekretær for kommunestyret eller fylkestinget,
  - ansvarlig for regnskapsfunksjonen,
  - den som foretar revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Vedlegg til listeforslaget

- En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- Dersom en kandidat til fylkestingsvalg eller kommunestyrevalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i fylket eller i kommunen når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- Dersom en kandidat til fylkestingsvalg eller kommunestyrevalg ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon.

Ønsker dere mer informasjon om reglene for lister og listelevering kan dere sjekke ut www.valg.no. Ikke nøl med å ta kontakt med partikontoret eller fylkeskontoret dersom det er noe dere trenger hjelp til.

Digital løsning for listeforslag

Valgdirektoratet utvikler en digital løsning for listeforslag som kan brukes ved både kommunestyre- og fylkestingsvalget.

Den digitale løsningen skal være klar til bruk av listeforslagstillerne 1. oktober 2022. Følg med på valg.no og informasjon fra partikontoret for bruken av dette.